Ao. 1828. Nº. 81.

GEPRIVILEGEERDE SURINAAMSCHE COURANT,

Voor DONDERDAG den 9de. October.

[redacted]

De Nd Amer Brik *Jupiter*, Kapt. Crosby, van *Boston*.

BUITENLANDSCH NIEUWS.

Uittrekken uit de Hollandsche Couranten van Juny 1828.

DUITSCHLAND.

Augsburg, *den 16den Juny*. Onze Allgemeine Zeitung bevat heden drie berigten uit Konstantinopel, waarvan de twee eerste van den 26sten en het laatste van den 31sten Mei. De beiden eerste komen hierin overeen, dat de krygsverrichtingen met alle magt worden voortgezet, maar dat er tevens de meest mogelyke zorg voor de veiligheid der Franken wordt gedragen; volgens het eerste berigt was er de week te voren een Turk onthalst geworden, welke gepoogd had het volk tegen den Sultan op te ruyen, en waren in dezelfde week, twee Pacha's, elk aan het hoofd van 12,000 man, naar den Donau opgerukt; de reeds gereed zynde schepen hadden aan de mond der Zwarte zee post gevat, en de te Konstantinopel uitgeruste twaalf branders waren gereed dezelve te volgen. Niettegenstaande dit alles geloofde men echter, dat de Porte in het tractaat van 6 July bewilligen zou.

Het tweede berigt, hetwelk in alle deelen met het bovenstaande instemt, voegt er bij, dat de Porte, ten einde zich niet de vyandschap der gansche [redacted] op den hals te laden, bevolgingen tegen de [redacted] tweede berigt [redacted] burg langs eenen buitengewonen weg ontvangen, brengt mede, dat de Porte verklaard zou hebben, dat zy de tegenwoordigheid der Fransche en Engelsche gezanten wenschte, omdat op den grondslag der overeenkomst van den 6den July over de Grieksche [redacted] onderhandelen. De Reis-Effendi zou de uitnoodigings brieven voor deze gezanten aan den Nederlandschen gezant hebben toegezonden. Overigens verwachtte men elk oogenblik het antwoord op het Russische Manifest. [redacted] Volgens dit [redacted] Russische troepen den 7den Juny op drie punten over den Donau gegaan. De Turken wilden wederstand bieden; daar echter 1000 kozakken van den Zaporowskischen stam, op welken zy in zonderheid rekenden, met hunnen Hetman tot de Russen overgingen, werden zy, na een kort gevecht, geheel verstrooid. Het verlies aan der Russische zyde bedroeg 50 man; daartegen zyn den Turken 12 stukken kanon en een mortier ontkomen.

FRANKFORT, *den 19den Juny*. In het laatst van Mei verwachtte men te [redacted] Seraskier, [redacted]

gert, *Hafeb*-Pacha; alsmede de kort te voren benoemde Kadi-asker of krygsrigter, *Tscherkessi-Ahmed* Bey, naar de armse vertrekked zouden. Van Daud-Pacha is een park van 40 stukken naar den Balkan op weg gegaan. Nog veel meer veld en wal-geschut was reeds eenige dagen vroeger te Konstantinopel ingescheept, om te water naar Rodosto en van daar te land naar Adrianopel gebragt te worden. Onder de schepen, die den ingang van den Bosphorus en misschien de naburige kusten der Zwarte Zee verdedigen moeten, bevinden zich 3 linischepen en 7 fregatten of korvetten. Zy hebben in de baai van Buidjukdere post gevat, waar zy nog door ettelyke branders en kleinere vaartuigen versterkt moesten worden. Ook is in het laatst van Mei te Konstantinopel een Engelsch stoomschip aangekomen, welks eigenaar, zekere Heer *Kelli*, hetzelve van Smirna derwaarts gebragt en voor 5 0,000 piasters aan de Turksche regering verkocht heeft; men zegt dat het tot boegseren der oorlogschepen gebruikt zal worden.

In de eerste dagen van Mei was onder de troepen, die als korps van observatie by den mond der Dardanellen, in de vlakte van Troje gelegerd zyn, een opstand uitgebersten veroorzaakt door ontevredenheid over hunne rations; *Hafiz-Ali*-Pacha, bevelhebber der Dardanellen, nam echter zulke snelle en welberekende maatregelen, dat het oproer in korten tyd gedempt was. Even gelukkig is, door het beleid des gouverneurs van Salonika, *Mustafa*-Pacha, een twist gestild, die al aar tusschen de Albanezen van *Salich*-Pacha en de reguliere militie ontstaan was.

Men berekend over het algemeen de gezamenlyke krygsmagt der Turken op 245000 man; 80,000 derzelve zyn reeds min of meer op Europesche wys geoefend, namlyk 40 000 man Massouris of geregeld voetvolk, 10 000 Spahis of geregelde ruiters, 20 000 Topschi, Cumbaradschi, Cargoumschi en Trubachi, dat is kanoniers, bombardiers, mineurs en trein-soldaten, benevens 10,000 kanonniers, in de kastelen aan den Bosphorus, en aan de Dardanellen dienst doende; voorts 20 000 Albanezen 10 000 Bosniërs, 20,000 Rumelioten en Bulgatiërs en 15,000 Aziaten. Van de 245000 man moeten 55000 afgetrokken worden voor het garnizoen van Konstantinopel en de kasteelen 10 000 man moeten de Grieken betegelen en nog 10 a 15 duizend bezetten de Donau-vestingen, zoo dat er eigenlyk slechts 65 a 70 duizend zouden overblyven, om tegen de russen het veld te houden. Doch daarentegen zyn onder de opgegevene getallen noch de troepen van *Ibrahim*, noch die van *Reschid* noch eindelyk die van *Chali* Pacha van Erzerum, en ook niet de militie van vyf der Aziatische Pachalike begrepen. Nog minder heeft men daarby gerekend de manschap, die door eene algemeene wapening der Mahomedanen geleverd kan worden.

In der tyd is het vermoeden geopperd, als of de verjaging van *Fabvier* uit Scio, wel niet door toedoen maar echter met oogluiking der verbondene mogendheden, of van sommige derzelve, gebeurd ware. Niet geheel afwykend van deze onderstelling zou de inhoud zyn van eenen brief, welken men zegt dat Admiraal *de Rigny* die in de laatste helft van April te Aegina gekomen was, van daar aan den destyds afwezigen *Capo d' Istrias* naar Napoli geschreven heeft. Zoo men verzekert, zegt de Fransche vlootvoogd, met betrekking tot het eiland Samos, het welk men wil dat door de Turken bevolgd wordt, in dit schryven, „dat by Samos niet in denzelfden rang plaatst als Scio, vermits eerstgemeld eiland sedert het begin van den opstand, elken aanval der Turken weerstaan heeft, en geen Turk zich op desselfs groudgebied bevindt. Derzelve hun Samos het regt, om aan de voordeelen van het Londensche traktaat en de overeenkomst van den 14den September deel te nemen. Hy (*Rigny*) zou zich thans derwaarts begeven, de Turken, byaldien zy eenen aanval bedoelen mogen, te rug wyzen. Met Commodore *Parker* had by alge-

sproken dat, ingeval hy zulks noodig mogt achten, ook de *Warspite* en de *Juno* hem naar Samos zouden volgen. Wat voor het overige de besluiten der Samiërs, in welk opzigt het ook zy, betreffen mogt, zoo zou hy daarop volstrekt geenen invloed oefenen." Intusschen schynt men in Griekenland te twyfelen, of wel de regering het oogmerkt of de hoop hebbe, om een eiland, zoo digt aan den Aziatischen wal gelegen, eene aanstaande bevredigende schikking, binnen den grenskring van het hedendaagsche Griekenland te begrypen, en gelooft zelfs, dat dit eiland bestemd is om, in dat geval, als middel van ruil tegen eene andere landstreek te dienen. Men moet echter erkennen, dat deze ruiling eene slechte belooning zou voor de moedige trouw, met welke de Samiërs hunnen grond verdedigd hebben, ten ware hun de gelegenheid verschaft wierd, om naar elders in Griekenland te verhuizen en aldaar eene volledige schadeloosstelling te erlangen.

De Bosniërs schynen in de eerste plaats handgemeen te zullen worden met de Serviërs. Acht duizend man uit Bosnie moeten zich in de vlakte van Mäsve, niet ver van de vesting Schabatz verzamelen en, zoo men zegt, over de Drina in Servie rukken. Deze grensrivier is reeds, aan de plaatsen van overgang, ter wederzyde door Bosniërs en Serviërs bezet, en de laatsten zyn, naar men verzekert, voornemens om zich gewapenderhand tegen de overkomst der anderen te verzetten. Intusschen worden de Muzelmannen tot dezen overtogt gedreven door de noodwendigheid, om de gemeenschap langs den zuidelyken Donau oever met de meer oostwaarts gelegene streken en vestingen te openen, en vooral door die om Belgrado te proviandeeren, hetwelk zoo zeer gebrek aan leestogt heeft, dat, naar men zegt, de soldaten voor dagloon werken en zelfs hunne wapenen verkoopen. Volgens de vroegere overeenkomsten moesten de Serviërs de in hun [redacted] gelegene vestingen van mondbehoeften voorzien; maar op bevel van den vizier van Belgrado hebben zy, in de laatste tyden, die verpligting voor geld moeten afkoopen, en weigeren nu met reden nog eenmaal in natura daaraan te voldoen. Eene andere moeyelykheid, waardoor men in dat gedeelte van Turkye bedreigd wordt, is de vrees voor eenen opstand der aan de Grieksche godsdienst toegedane Montenegryners, die in zulk een geval ligtelyk het van troepen ontbloote Bosnie zouden kunnen overvallen en uitplunderen.

FRANKRYK.

PARYS *den 20 Juny.*

(Vervolg en slot van No. 80.)

Omtrent de wet op de zamenstelling der kiezerslyste zyn de algemeene beraadslagingen in de kamer der pairs geëindigd, en zal dezelve alspan de byzondere bepalingen in [redacted] Men spreekt van amendementen, welke, by aldien zy werden aangenomen, de wet nogmaals by de gedeputeerden zouden brengen, dus de bevestiging vertragen van dezen eersten waarborg, welken de gematigde constitutionelen hebben verlangen, ten einde de verkiezingen eens vooral aan alle willekeur te onttrekken.

De gedeputeerden hebben gisteren hunne beraadslagingen over de wet, strekkende om het privilegie en de censuur op 't stuk der dagbladen afteschaffen, ten einde gebragt, en de wet zelve, met 200 tegen 116 stemmen, aangenomen. Deze wet is voorgedragen geworden als de tweede waarborg, welken de gematigde constitutionelen hadden begeerd. De zucht, om dit begins l gevestigd te zien, heeft hen overgehaald, om zich te voegen naar alle die middelen van voorzorg, welke het ministerie onvermydelyk heeft goedgeoordeeld, en zy hebben dan ook te dien hoofde de pogingen der meer warme liberalen, om alle de misdryven, door de drukpers gepleegd, aan de beoordeeling van gezworenen te onderwerpen, eenzins ondersteund. — Zoo [redacted] beoogde [redacted] goedkeuring [redacted]

langd, kan de party der constitutionelen niet worden geacht, iets weezenlyks, *voor het vervolg*, te hebben gewonnen.

Na de Kamer der gedeputeerden is voorts rapport uitgebragt wegens het budjet van uitgave. Hetzelve behelst in den zyn der constitutionelen vervat, De commissie stelt op den voorgrond het bestaan van een te kort; — de ongenoegzaamheid van de gewone middelen, om de gewone uitgaven te bestryden, en mitsdien de noodzakelykheid van eene bezuiniging. — Op de negen hoofdstukken is dan ook eene zeer aanmerkelyke bezuiniging voorgesteld, als, onder anderen, op de tractementen van de ministers, en van verscheidene directeurs generaal, welker bemoeyingen, zonder omwegen, worden voorgedragen niet in evenredigheid te staan met derzelver belooning. Uit het rapport blykt, dat de commissie van oordeel is, dat de staadsraad steeds optredende als een regterlyk ligchaam, niet beantwoordt aan het voorschrift der grondwet, doch dat, daar het administratie zelf eene nieuwe commissie van dien raad heeft benoemd, men, in afwachting van dezelve, kan volstaan met eene vermindering van 120,000 fr. op dat stuk. De commissie heeft ook de mogelykheid belooyd, om in 't vervolg, de staande armee tot 200,000 te verminderen.

De commissie, gelast, om het voorstel van den heer *Labbey de Pompières* te onderzoeken, bestaat uit 3 monarchalen en 6 constitutionelen.

[redacted] regtbank van eersten aanleg van [redacted] heeft uitspraak gedaan in de zaak van den r. k. priester, welke heeft verzocht een huwelyk aantegaan, derzelven echter tot geweigerd, uit hoofde het by de voorschriften van de r. k. godsdienst, de groudwet als de godsdienst van de Staat erkend, niet verboden.

De heer *de Bar[redacted]* is als lid benoemd van de fransche Academie.

— [redacted] meldt uit Toulon, dat den 19den een [redacted] bestaande uit het schip, vier fregatten en twee brikken begeleidende de 32 transport-schepen, voor het vervoer van paarden ingerigt, van daar is gezeild; — dat het gerucht wilde, dat hetzelve bestemd was, om de geheele divisie fransche troepen, welke thans nog Cadix bezet, te gaan afhalen, en om dezelve vooreerst en tot nader bevel te ontschepen op een der balearische eilanden; te weten, op Majorca Minorca, of Iviça.

ADVERTISSEMENTEN.

Transporten.

Den 3e. October 1828.

Mr. G. A. VAN DER MEE qq. voor T. L. DE SURMON DE BAS, aan T. P. KARSSENHOUT, van de Grond *Aitnoch* en *Elisabethoop* in *Saramacca*.

8e. Vendue Mr aan M. L. VAN BECKER, van het Erf en Gebouwen aan de voorstad *Zelandia* aan de groote Rezweg, bekend onder La. A. No. 5.

Paramaribo den 9e October 1828.

WENTHOLT,
Geer.

Op heden namiddag, 4 uren, publieke Vendue ter WEES DESOLATE EN ONBEHEERDE BOEDELSKAMER.

Paramaribo den 9e October 1828.

By ondersteldheid van den gekw. Insp. Gezw. Klerk.

C. A. FISCO,
Gekw. 2de. Gezw. Klerk.

†† Ter dezer Drukkery zyn te bekomen:

Reglement voor de Regtbank van kleine Zaken.

Dito op het beleid der Regering het Justitiewezen, den Handel en de Scheepvaart voor de Kolonie *Suriname*.

Gedrukt ter Gepriviligeerde Gouvernements Drukkery van de Erven C. BRINK.